

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně Mgr. Hany Janotové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **X. X.**, narozená X., státní příslušnost Ukrajina
bytem X.
zastoupená advokátkou JUDr. Veronikou Pupalovou
sídlem Májová 606/35, Cheb

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobkyně pro nepřijatelnost dne 22. 10. 2025

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

- 1. Žalobkyně je občankou Ukrajiny, kde má také platné povolení k trvalému pobytu. Dne 22. 10. 2025 požádala v České republice o dočasnou ochranu podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“). Tuto žádost žalovaný dne 22. 10. 2025 označil jako nepřijatelnou s odůvodněním, že nebylo prokázáno, že by byla žalobkyně osobou podle § 3 Lex Ukrajina. Nepřijatelnost vyznačil přímo v tiskopisu žádosti č. j. OAM- 0435878/DO-2025.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

II. Žaloba

2. Žalobkyně se domáhá vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval, že zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň požaduje, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování jejích práv a přikázal žalovanému obnovit stav před vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany žalobkyni.
3. Žalobkyně konstatuje, že splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany v České republice, její žádost proto žalovaný neměl vyhodnotit jako nepřijatelnou, protože dostatečně prokázala, že je občankou Ukrajiny a nedisponuje žádným jiným pobytoým oprávněním.
4. Odkazuje přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, který navazuje na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 27. 2. 2025, C-753/23, *Krasiliva*. Současně žalobkyně poukazuje na rozsudek zdejšího senátu ze dne 28. 5. 2025, č. j. 6 A 122/2024-55, díky němuž bylo v obdobném případě vedeném pod sp. zn. OAM-0415944-11/DO-2024, MV-2690-9/OAM-2025 žalovaným uděleno pobytové oprávnění poté, co si jiný žadatel o dočasnou ochranu předchozí pobytové oprávnění v Rumunsku zrušil.
5. S ohledem na znění bodu 5 rozsudku NSS sp. zn. 1 Azs 174/2024 má žalobkyně tvrzený zásah – vyznačení její žádosti za nepřijatelnou – za přezkoumatelný. Žalobkyně se na Ukrajinu nemůže vrátit v obavě o svůj život, v této souvislosti odkázala na to, že je jí znám obsah závazného stanoviska žalovaného ze dne 20. 5. 2022, č. j. MV-93965-1/OAM-2022, dle něhož není možné realizovat nucené vystěhování na Ukrajinu z důvodu skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobkyně disponovala polským pracovním vízem, které jí bylo automaticky proti její vůli ze strany Polska opakovaně prodlouženo. Žalobkyně proto svůj cestovní pas s původním polským vízem odevzdala příslušným ukrajinským orgánům. Poté, co žalobkyně zjistila, že žalovaný udělil pobytové oprávnění žadateli v závislosti na rozsudku sp. zn. 6 A 122/2024, podala 22. 10. 2025 svou žádost o dočasnou ochranu, a to včetně potřebných náležitostí a svého sdělení.
6. Žalobkyně je přesvědčena, že postup žalovaného představuje nezákonný zásah, k čemuž citovala bod 32 rozsudku sp. zn. 1 Azs 174/2024. Podle něj udělení dočasné ochrany ve smyslu Lex Ukrajina ve skutečnosti znamená poskytnutí oprávnění k pobytu na území České republiky z dočasné ochrany, nejde o rozhodování o dočasné ochraně jako takové. Žalobkyně je přesvědčena, že její žádost měla být bez výhrady přijata a přezkoumána.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný navrhuje žalobu zamítnout jako nedůvodnou.
8. Žalovaný žádost žalobkyně o dočasnou ochranu posoudil jako nepřijatelnou z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina, tedy protože žalobkyně není osobou ve smyslu § 3 Lex Ukrajina. Dle § 3 odst. 1 Lex Ukrajina se dočasná ochrana uděluje cizincům, na které se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382¹ ze dne 4. března 2022 (dále jen „prováděcí rozhodnutí“), kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí

¹ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana.

jejich dočasná ochrana (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), konkrétně pak těm, kteří spadají do kategorií osob vymezených v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí.

9. Žalobkyně je sice občankou Ukrajiny, ke dni 24. 2. 2022 však na jejím území nepobývala – žalobkyně před tímto datem totiž pobývala na území Polské republiky. Tuto skutečnost ostatně žalobkyně sama uvedla do tiskopisu své žádosti o dočasnou ochranu. Žalobkyně současně s žádostí žalovanému předložila dva cestovní doklady, konkrétně cestovní pas platný od 2. 6. 2021 do 2. 6. 2031, ve kterém se nacházela pouze přechodová (hraniční) razítka z doby po 24. 2. 2022. Žalobkyně s žádostí předložila také cestovní pas platný od 2. 11. 2023 do 2. 11. 2033, který logicky obsahuje hraniční razítka mladší než datum vydání tohoto pasu. Žalovanému je však známo, že žalobkyně byla držitelkou ještě jednoho cestovního dokladu platného od 22. 3. 2013. Žalobkyně ostatně společně s žádostí předložila také potvrzení o tom, že již tímto cestovním pasem nedisponuje. Právě v něm se podle žalovaného nacházelo polské pracovní vízum a příslušná přechodová razítka, prokazující pobyt žalobkyně před rozhodným datem v Polsku. Žalovaný proto nemá důvod tvrzení žalobkyně, že před 24. 2. 2022 pobývala mimo Ukrajinu (konkrétně v Polsku), nikterak zpochybňovat, ostatně žalobkyně tuto skutečnost v žalobě nijak nezastírá, pouze uvádí, že má trvalý pobyt na Ukrajině, čímž zřejmě myslí registrované místo pobytu u tamních úřadů, podobně jako je tomu u trvalého pobytu v České republice. Tato skutečnost ale automaticky neznamená, že žalobkyně před 24. 2. 2022 skutečně na Ukrajině pobývala a že Ukrajinu opustila v důsledku vpádu vojsk Ruské federace na její území k uvedenému datu. Žalovaný má tak za to, že z tvrzení žalobkyně v tiskopisu žádosti o poskytnutí dočasné ochrany vyplývá, že se před 24. 2. 2022 na Ukrajině nenacházela a ve skutečnosti pobývala v Polsku na základě, zřejmě dlouhodobého, víza.
10. Žalobkyni nadto byla v roce 2023 dočasná ochrana v České republice již udělena, a to nikoli jako osobě ve smyslu § 3 Lex Ukrajina, ale podle § 51 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dočasné ochraně“), a to z důvodu sloučení rodiny s manželem žalobkyně. Ten v současné době ale již není držitelem tuzemské dočasné ochrany, neboť se k prodloužení jeho bytového oprávnění platného do 31. 3. 2025 nezaregistroval a novou žádost o udělení dočasné ochrany nepodal. Ostatně sama žalobkyně uvedla, že manžel v současnosti pobývá na území Ukrajiny. Ani sama žalobkyně se pak k prodloužení dočasné ochrany v České republice neregistrovala. Z toho důvodu žalovaný vyhodnotil její žádost dle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina jako nepřijatelnou.
11. Žalovaný dále poukazuje na čl. 2 prováděcího rozhodnutí. Ten se vztahuje na ukrajinské státní příslušníky, kteří pobývali na Ukrajině a kteří byli dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu vysídleni z území Ukrajiny a dále na jejich rodinné příslušníky bez ohledu na státní příslušnost. Které osoby lze v obecné rovině považovat za vysídlené, stanoví čl. 2 písm. c) směrnice Rady (ES) č. 2001/55/ES² (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“). Vysídlenými osobami se dle něj rozumí státní občané třetích států nebo osoby bez státní příslušnosti, které musely opustit zemi původu nebo z ní byli evakuováni a nemohou se s ohledem na stávající situaci v zemi vrátit za bezpečných a trvalých podmínek. Zejména se jedná o osoby, které opustily území ozbrojených konfliktů nebo endemického násilí.

² Směrnice Rady (ES) č. 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.

12. Z uvedených definic tak vyplývá, že mezi situací v zemi původu a jejím opuštěním musí existovat příčinná souvislost. Jen v takovém případě lze osobu považovat za vysídlenou ve smyslu směrnice o dočasné ochraně, která má nárok na práva plynoucí z dočasné ochrany. Za osobu vysídlenou nemůže být osoba považována jen proto, že se nemůže trvale a bezpečně vrátit do země původu kvůli tamní situaci – je nutné, aby tato situace byla důvodem, pro kterou osoba zemi původu vůbec opustila; to vyplývá ze čl. 2 písm. c) směrnice o dočasné ochraně i z prováděcího rozhodnutí. Na dočasnou ochranu tedy podle směrnice o dočasné ochraně nemají nárok občané Ukrajiny, kteří se před 24. 2. 2022 nacházeli mimo území Ukrajiny z důvodů zaměstnání práce, studia, dovolené, rodinných a zdravotních důvodů, aj. U žalobkyně ale uvedená příčinná souvislost chybí, protože opustila Ukrajinu již dříve a z jiných důvodů než v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu.
13. Žalovaný také argumentuje sdělením Komise č. 2022/C 126 I/01 „*Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana*“, který byl v rozsudku NSS sp. zn. 1 Azs 174/2024 označen za „soft law“. Žalovaný konkrétně cituje z pasáže, podle které na dočasnou ochranu (nebo na odpovídající ochranu podle vnitrostátního práva) v zásadě nemají nárok státní příslušníci Ukrajiny, kteří byli z Ukrajiny vysídleni před 24. 2. 2022 nebo se před tímto datem mimo Ukrajinu nacházeli např. z důvodu práce, studia, dovolené, rodinných důvodů, kvůli zdravotním prohlídkám nebo z jiných důvodů.
14. Žalovaný nadto dodává, že jsou mu známa rozhodnutí správních soudů, které s odkazem na rozsudek NSS ze dne 7. 3. 2025, č. j. 5 Azs 72/2024-21, podmiňují zákonnost užití nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina dlouhodobým pobytem žadatelů mimo Ukrajinu, žalovaný má ale za to, že tyto závěry byly NSS formulovány ve skutkově odlišném případě. Ve světle výše uvedeného je totiž zřejmé, že do okruhu osob, na které se vztahuje prováděcí rozhodnutí, spadají pouze ti cizinci, kteří se před 24. 2. 2022 nacházeli na Ukrajině. V opačném případě by příčinou opuštění nemohly být události tohoto dne, tedy vpád ruských vojsk na Ukrajinu, který je událostí mající za následek hromadný příliv osob dle čl. 5 směrnice o dočasné ochraně. Tuto úvahu považuje žalovaný za souladnou s výše zmíněným „soft law“, který je relevantní při výkladu čl. 2 prováděcího rozhodnutí a při aplikaci § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina, a to s ohledem na skutečnost, že judikatura toto „soft law“ použila na podporu závěru, že § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina je v rozporu s právem EU.
15. Závěrem žalovaný za irelevantní označuje také žalobkyní citovaný rozsudek sp. zn. 1 Azs 174/2024, neboť ten se zabýval odlišnými situacemi, které se týkají žádostí nepřijatelných z důvodu § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, tedy v situaci, kdy má žadatel udělenou dočasnou ochranu v jiném členském státě Evropské unie (dále jen „EU“). U žalobkyně je však primární skutečnost, že dne 24. 2. 2022 vůbec nepobývala na Ukrajině. Žalovaný má tak za to, že postupoval správně, když žádost žalobkyně vyhodnotil jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

Přípustnost žaloby

16. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

17. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož Soudní dvůr EU ve věci Krasiliva dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. Ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. Lex Ukrajina je rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto neaplikoval soudní výlukou dle uvedeného ustanovení.
18. Soud o žalobě rozhodoval bez nařízení jednání v souladu s § 51 s. ř. s., neboť žalovaný s tímto postupem ve vyjádření k žalobě výslovně souhlasil a žalobkyně s ním po poučení soudem nevyslovila nesouhlas. Nařídit jednání nebylo potřeba ani kvůli dokazování. Soudu je známo, že ve věcech, o nichž vede řízení o ochraně před nezákonným zásahem, žalovaný spis ve smyslu § 17 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), z něhož by bylo možné zjistit průběh správního řízení a sloužil jako podklad napadeného správního rozhodnutí, se kterým by se žalobkyně mohla seznámit dříve než v soudním řízení a reagovat na jeho obsah, zpravidla nevede (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2023, č. j. 10 As 326/2022-88, a rozhodnutí v něm citovaná). V nyní posuzované věci je však situace odlišná. Žalovaný soudu poskytl spis vedený pod sp. zn. OAM-0435878/DO-2025. Obsahem tohoto spisu je 1) tiskopis žádosti o dočasnou ochranu žalobkyně ze dne 22. 10. 2025, č. j. OAM-0435878/DO-202, 2) kopie ukrajinského cestovního pasu žalobkyně platného od června 2021 do června 2031, 3) kopie ukrajinského cestovního pasu žalobkyně platného od listopadu 2023 do listopadu 2033, 4) potvrzení v ukrajinském jazyce o odevzdání cestovního pasu žalobkyně platného do 22. 3. 2023 ze dne 18. 3. 2023 a 5) potvrzení o zrušení polského víza na žádost žalobkyně ze dne 14. 10. 2025.
19. Platí přitom, že obsahem správního spisu se dokazování neprovádí [rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, (č. 2383/2011 Sb. NSS)]. Žalobkyně pak navrhovala jako důkazy provést právě tiskopis žádosti ze dne 22. 10. 2025, č. j. OAM-405528/DO-2025, blíže neurčený cestovní pas žalobkyně a potvrzení o odevzdání cestovního pasu ze dne 18. 10. 2023 – tyto všechny navržené důkazy jsou přitom součástí správního spisu. Soud má tak z něj získaný skutkový stav pro rozhodnutí ve věci za dostatečný. Soud proto s ohledem na výše uvedené jednání nenařizoval (obdobně viz zejména rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2022, č. j. 54 A 50/2021-38, bod 16, nebo ve skutkově obdobném případě srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2025, č. j. 10 A 112/2025, bod 15).
20. Soud dále posuzoval, zda žalobkyně k hájení svých práv zvolila správný žalobní typ.
21. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud žalobkyni poskytnout tehdy, je-li v jejím případě kumulativně splněno celkem pět podmínek. Žalobkyně musí být přímo (1. podmínka) zkrácena na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a zásah byl zaměřen přímo proti žalobkyni nebo v jeho důsledku bylo proti žalobkyni přímo zasaženo (5. podmínka). Pokud není byt jen jedna z uvedených pěti podmínek splněna, nelze žalobkyni ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. např. rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
22. V tomto řízení jsou splněny první, druhá, čtvrtá a pátá podmínka. Žalobkyně byla přímo (1. podmínka) zkrácena na svých právech (2. podmínka), když jí byla žádost vrácena jako nepřijatelná. Vrácení žádosti nepředcházelo žádné správní řízení, žádost nebyla žalovaným věcně posouzena – nejedná se tedy o rozhodnutí, ale o faktický úkon – zásah (4. podmínka), který byl navíc nepochybně zaměřen přímo proti žalobkyni (5. podmínka). Lze tedy

shrnout, že žalobkyně postupovala správně, když se na soud obrátila prostřednictvím zásahové žaloby.

Důvodnost žaloby

23. Soudu tak zbývá posoudit, zda byla splněna třetí podmínka – tedy zda žalovaný při vrácení žádosti jako nepřijatelné postupoval v souladu s právními předpisy, či naopak nezákonně.
24. Podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3. V § 3 Lex Ukrajina jsou vymezeny osoby, na které dopadá právní úprava dočasné ochrany. Žalovaný uděluje podle § 3 odst. 1 Lex Ukrajina dočasnou ochranu jen těm cizincům, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí.
25. Podle § 5 odst. 2 Lex Ukrajina platí, že Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen. Správní soudy v minulosti konstatovaly, že je aplikace soudní výluky pro nesoulad s unijním právem vyloučena.
26. Označení konkrétního důvodu, které se v praktické rovině ze strany žalovaného děje označením políčka u na žádosti předtištěného důvodu, je pro posouzení zákonnosti zásadní. Žadatel se tak totiž tímto způsobem dozvídá, z jakého důvodu nebylo jeho žádosti vyhověno. Je přitom povinností žalovaného sdělit cizinci (žadateli) důvod, pro který označil jeho žádost jako nepřijatelnou (k tomu srov. již uvedený § 5 odst. 2 Lex Ukrajina).
27. Prováděcí rozhodnutí, které aktivovalo stav hromadného přílivu osob, upravuje okruh osob, na které se toto rozhodnutí vztahuje, ve svém čl. 2 odst. 1. Osobami, které byly vysídleny z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala, je třeba dle tohoto článku rozumět:
 - a) ukrajinské státní příslušníky pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022;
 - b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníky třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a
 - c) rodinné příslušníky osob uvedených v písmenech a) a b).
28. Podle čl. 2 písm. c) bodu 1 směrnice 2001/55/ES (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) se „vysídlenými osobami“ rozumějí státní příslušníci třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti, které musely opustit zemi či oblast původu nebo byly evakuovány, zejména na výzvu mezinárodních organizací, a nemohou se s ohledem na stávající situaci v zemi vrátit za bezpečných a trvalých podmínek, a na které by se případně mohl vztahovat článek 1 oddíl A Ženevské úmluvy nebo jiné mezinárodní či vnitrostátní akty poskytující mezinárodní ochranu, zejména osoby, které uprchly z oblastí ozbrojených konfliktů nebo endemického násilí.
29. Ukrajinský státní příslušník tak může získat postavení osoby oprávněné podle § 3 Lex Ukrajina, jestliže současně splní podmínku 1) pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 a 2) vysídlení z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil.
30. Městský soud má ve shodě s žalovaným za to, že skutkový stav, který žalobkyně žalovanému sama sdělila prostřednictvím formulářové žádosti, je dostačující pro přijetí závěru o tom, že žalobkyně není vysídlenou osobou, a není tudíž osobou ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí a § 3 Lex Ukrajina.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

31. Jak je uvedeno výše, personální rozsah dočasné ochrany vymezuje sama směrnice o dočasné ochraně. Ve smyslu čl. 2 písm. c) se vysídlenými osobami rozumí mj. státní příslušníci třetí země, kteří museli opustit zemi a nemohou se s ohledem na stávající situaci vrátit za bezpečných a trvalých podmínek, neboť jde o oblast ozbrojených konfliktů.
32. Časový rozsah je vymezen v prováděcím rozhodnutí. Čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí se týká situací, kdy osoba s ukrajinskou státní příslušností po dni 24. 2. 2022 opustila území Ukrajiny v důsledku situace, která v této zemi nastala a v důsledku jejího trvání se do ní nemůže bezpečně a natrvalo vrátit. To znamená, že taková osoba musela ke dni 24. 2. 2022, nebo po tomto datu, na Ukrajině pobývat.
33. Městský soud považuje za důležité zdůraznit, že žalobkyně již v žádosti o dočasnou ochranu ozřejmila, že k rozhodnému datu 24. 2. 2022 na Ukrajině nepobývala. K tomu, zda pobývala na Ukrajině k 24. 2. 2022 či po tomto datu, žalobkyně v žalobě nic neuvedla. Žalobkyně pouze neurčitě sdělila, že má na Ukrajině trvalý pobyt a z Ukrajiny v obavě o svůj život k blíže neurčenému datu uprchla. Současně zdůraznila, že pro získání dočasné ochrany považuje za dostatečné, že je občankou Ukrajiny, v níž probíhá válka, a že současně nedisponuje žádným pobytovým oprávněním v členském státě Evropské unie. K vlastní vízové historii uvedla, že v minulosti byla sice držitelkou pracovního víza v Polsku, to jí však bylo proti její vůli opakovaně automaticky prodlouženo, a proto se rozhodla ukrajinský cestovní pas, který polské vízum obsahoval, odevzdat ukrajinským orgánům.
34. Soudu nepřehlédli, že listiny založené v spisovém materiálu předloženém žalovaným (konkrétně kopie cestovních pasů žalobkyně s jednotlivými hraničními razítky), dokumentují první vstup žalobkyně do schengenského prostoru skrze polský hraniční přechod k 22. 5. 2022, tedy až po rozhodném datu 24. 2. 2022. Stejně tak uvedené listiny nasvědčují tomu, že se žalobkyně na Ukrajinu na kratší časové intervaly po 24. 2. 2022 vracela.
35. Judikatura však již v minulosti dospěla k závěru, že pro úspěch žádosti o dočasnou ochranu je pro naplnění podmínky pobytu stěžejní nejen to, zda se žadatel k 24. 2. 2022 nebo po tomto datu na Ukrajině fyzicky nacházel, ale především to, zda se v případě žadatele jednalo o pobyt ve smyslu „bydliště“, tedy pobyt stabilní. Užití pojmu *pobývat* (nikoli *zdržovat* a *nacházet se*) v čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí a porovnáním s jeho dalšími jazykovými verzemi (*residing* atd.) totiž vyžaduje, aby šlo o pobyt dlouhodobějšího, stálejšího charakteru. Jinými slovy, žadatel by měl mít pro úspěch své žádosti k 24. 2. 2022, případně po tomto datu, na Ukrajině bydliště, těžiště svých zájmů, žít tam.
36. V případě žalobkyně soud považuje za stěžejní její žalobní tvrzení, kterým žalobkyně vymezila rozsah soudního přezkumu. Žalobkyně v žádosti o dočasnou ochranu uvedla, že k 24. 2. 2022 pobývala v Polsku. V žalobní argumentaci své tvrzení ve vztahu k rozhodnému datu 24. 2. 2022 nijak neupřesnila. Ani ke svým následným cestám na Ukrajinu žalobkyně v podané žalobě neuvedla vůbec nic, netvrdila, že by po 24. 2. 2022 na Ukrajině pobývala (bydlela), a že by byla nucena ji po 24. 2. 2022 opustit z důvodu ruské agrese.
37. Žalobkyně tedy v žalobě k povaze svého pobytu na Ukrajině k 24. 2. 2022 a po tomto dni ničeho neuvedla a soud k tomu z dokumentace předložené žalovaným ničeho bližšího nezjistil.
38. Svou žalobní argumentaci žalobkyně vystavěla na tom, že jí měla být dočasná ochrana udělena, neboť dostatečně prokázala, že je ukrajinskou občankou a aktuálně nedisponuje

žádným jiným pobytovým oprávněním v jiné členské zemi. Zcela však pominula skutečnost, že institut dočasné ochrany by měl pobytovou situaci ukrajinských občanů řešit jen v tom případě, pokud je jejich vysídlení z Ukrajiny nepochybně spjato s tamější válečnou situací definovanou prováděcím rozhodnutím. Jinými slovy, dočasná ochrana by neměla být udělována těm osobám, které z Ukrajiny před 24. 2. 2022 „vysídily“ v důsledku jiných životních okolností, např. z toho důvodu, že již před tímto datem získaly a čerpaly v členské zemi EU pracovní vízum, a následně již na Ukrajině nepobývaly.

39. Pokud tedy žalobkyně v žádosti o dočasnou ochranu uvedla, že k 24. 2. 2022 pobývala v Polsku, kde měla uděleno pracovní vízum, kterého se nakonec i se svým nejstarším ukrajinským cestovním pasem vzdala, což také žalovanému doložila, nelze postup žalovaného označit za nezákonný. Má-li žalobkyně za to, že v rámci dispozice s její žádostí postačuje pro úspěch takové žádosti z její strany pouze prokázat, že je ukrajinskou občankou bez aktuálního pobytového oprávnění v jiné členské zemi EU, pak je tento její závěr mylný. Pominula totiž skutečnost, že pro získání dočasné ochrany je zapotřebí splnit i časovou podmínku, tedy pobývání žadatele na Ukrajině k 24. 2. 2022, případně po tomto dni. Žalobkyně však ve své žádosti tvrdila pravý opak, tedy že k 24. 2. 2022 pobývala v Polsku, v rámci podané žaloby žádné další tvrzení neučinila.
40. Soud připomíná, že v žalobní argumentaci výslovně zmíněná dispoziční zásada je v případě žádostí o dočasnou ochranu realizací subjektivního zájmu žadatele na výsledku, kterého chce podanou žádostí dosáhnout. Je to tak právě žadatel, kdo ve svém návrhu (žádosti) určuje předmět řízení. Současně musí tvrdit určité skutečnosti, které by žalovaného měly „navést“ k žadatelem zamýšlenému výsledku. Tato svá tvrzení pak musí žadatel také řádným způsobem doložit. Žalovaný se pak následně v těchto žadatelem vymezených mantinelech pohybuje. Úkolem žalovaného přitom není tyto mantinely překračovat, ale pouze odstraňovat pochybnosti, které v rámci jejich vytyčení žadatelem vzniknou.
41. Soud tak uzavírá, že žalovaný nepochybil, když žádost žalobkyně o dočasnou ochranu označil za nepřijatelnou z toho důvodu, že žalobkyně nesplnila první podmínku uvedenou v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí, tedy že není osobou pobývající na Ukrajině k 24. 2. 2022, která dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu vysídlila z důvodu vojenské invaze ruských ozbrojených sil [čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí].
42. Závěrem soud uvádí, že poukázala-li žalobkyně v podané žalobě na závěry vyslovené v rozsudku Městského soudu v Praze sp. zn. 6 A 122/2024, pak tyto závěry nelze vztáhnout na její situaci. V uvedeném případě soud posuzoval skutkově odlišnou situaci, kdy žalobce na území Ukrajiny k 24. 2. 2022 prokazatelně pobýval a jeho žádost tak byla žalovaným jako nepřijatelná posouzena z jiného právního důvodu, konkrétně proto, že již v minulosti dočasnou ochranu získal v Rumunsku. Soud proto z odkazovaného rozsudku vyjít nemohl.

V. Závěr a náklady řízení

43. Z uvedených důvodů městský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou podle ust. § 81 odst. 3 s. ř. s.
44. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 13. února 2026

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.